

Amerika kommer

Taler

Jacob Stenersen Worm-Müller

Dato

20 februar 1941

Sted

London Radio

- 1 I enhver kamp på liv og død gjelder det først og fremst å bevare sinnets likevekt, ikke å la seg knuse av ulykken, men heller ikke å la seg rive med av den første medgang. Krigen bringer alltid overraskelser, og derfor gjelder det for oss alle å pansre våre sinn, så vi ikke bukker under for uventede skuffelser, men seigt
- 5 holder ut til seierens time kommer. Og den vil komme, hvis vi bare levedegjør Clemenceaus berømte ord: "Min innenrikspolitikk: Jeg fører krig. Min utenrikspolitikk: Jeg fører krig. Jeg fører bestandig krig like til det siste kvarter, men det siste kvarter vil tilhøre oss".
- 10 Dere som sitter innesperret hjemme og venter i håp og frykt på befrielsens time, skal bevare disse ord i eders hjerter, for de inneholder seierens hemmelighet. Det siste kvarter skal tilhøre oss. Disse ord ble sagt i den siste fase av forrige verdenskrig, da alt avhang av hvem som kom først fram i kappløpet mellom de tyske armeer og Amerikas forente stater.
- 15 Vi står i dag i samme svingning i slektens vindeltrapp. Det er igjen det samme kappløp mellom Amerika og Nazityskland, og derfor vil Hitler som Ludendorff sist, samle alle krefter nå om å få en avgjørelse før Amerikas ressurser for alvor settes inn.
- 20 Det er vår lykke at demokratiene i dag har 2 store førere som har den samme seiersvilje som Clemenceau, menn som har evne til å handle og til å begeistre, menn som formår å se den
- 25 nakne virkelighet, men også å utpeke de høye mål i denne kamp for menneskelighet og frihet, Winston Churchill og Franklin Roosevelt.

I sin siste tale gav Churchill følgende svar på Roosevelts brev: "Gi oss redskapene, og vi skal fullføre arbeidet".

Det er stolte ord. Men alle de som har opplevd å leve blant det engelske folk, etter at nederlagene vekket det og utløste dets virkelig store egenskaper, vet at de er sanne. Storbritannia og imperiet vil kjempe to the bitter end med enda større fasthet og styrke.

Det avgjørende spørsmål er derfor: Vil De forente stater hjelpe og kommer hjelpen tidsnok?

Jeg vet hvor dette spørsmål opptar dere intenst, hvor gjerne dere vil vite sannheten om Amerika, og derfor vil jeg, som nå har vært i Amerika og Canada, fortelle dere om mine inntrykk.

De forente stater vil ikke la Storbritannia falle. Amerikanerne forstår mer og mer at det å hjelpe oss alle som kjemper mot det verste tyranni i historien, er å hjelpe dem selv, at deres egen sikkerhet, hele sivilisasjonen avhenger av Storbritannias kamp.

Det har tatt lang tid for dem å komme så langt, isolasjonstanken har hatt et sterkt tak i sinnene, mange har sagt som vi selv sa før 9. april, "It can't happen here," avskyen for krig har virket med, og den femte kolonne har her, som overalt i verden, søkt å forgifte menneskene, så splid mellom dem, sette kapital og arbeid opp mot hverandre for å lamme forsvarsviljen og forberede en fredelig erobring. Litt etter litt har begivenhetenes egen mektige tale omformet opinionen, overfallet på Norge og Danmark forferdet dem, gang på gang i sine siste taler har president Roosevelt framholdt Norges skjebne som et eksempel på nazistisk troløshet og metoder. Frankrikes fall skaket opp sinnene, nazistenes skamløse mishandling av de okkuperte land har enn mer gjort det klart at det er ikke en imperialistisk krig, men en kamp om menneskehetens høyeste verdier, og Storbritannias heltedige kamp har virket befriende og stimulerende. Derfor var det mulig i januar, som var utenkelig i fjor i juni. Gallupinstituttets prøveavstemning ved nyttår viste at over 60 pst. av folket nå var for å hjelpe, selv om det førte til krig, i februar viste den at 80 pst. var for Roosevelts lend-and-lease lovforslag. Det er ganske betegnende, at mens man før talte om å hjelpe unntagen ved å gå inn i krigen, "short of war", begynner mange å si "short of victory". Selv om der ennå er sterke krefter mot, går tidens strøm i retning av samling om en felles forsvars- og utenrikspolitikk for å befri verden for nazityranniet. Republikanernes presidentkandidat Wendell Willkie har i høy

70 grad bidratt til å fremme samlingstanken ved å gå sterkt inn for støtte til
Storbritannia, ved selv å reise til England og se forholdene og så framholde at
den virkelige fare for Amerika lå i at man ikke gjorde hjelpen effektiv nok. Det
var ikke å arbeide for Storbritannia, men med Storbritannia.

75 Men det er Franklin Roosevelt som hele tiden målbevisst har oppdratt folket og
modnet opinionen. Hans dramatiske tale "ved peisen" i radioen i julen gjorde et
uhyre inntrykk på alle som hørte den. Det var en stor, sjarmerende personlighet
som talte, en betagende og beroligende stemme, men det var først og fremst
hans argumentasjon som virket så overbevisende. Den tale var liksom budskapet
80 til Kongressen 5. januar, en krigserklæring til diktatorene. Amerika var i dødelig
fare, aldri hadde dets sikkerhet siden frihetskrigen vært så truet. Fienden stod
allerede foran portene, quislingene var i alle amerikanske stater i gang med sitt
undergravningsarbeid. Gikk England under, ville Amerika være omgitt av
totalitære stater, det ville leve med en revolver stadig rettet mot seg. Den nye
85 ikke-hellige allianse, ville først gjøre alle Europas folk til slaver og så bruke deres
ressurser til å undertvinge den hele verden. Derfor var en fred med nazi
utenkelig. Kun ved totalt å overgi seg, kunne man få fred. Ellers ville det bare
være en våpenstillstand med en ny veldig kapprustning til det siste oppgjør, og
der ville Amerika stå alene. Derfor kjempet Storbritannia Amerikas
90 forsvarskamp som alltid vil leve i menneskehetens historie, det var mindre risiko
for at man kom inn i krig og større håp om en rettferdig fred ved at man nå
hurtig og kraftig hjalp det. Det var ikke for sent, som defaitistene sa. De forente
stater måtte bli demokratienes store arsenal. "Vi har alt -: menn, fagkunnskap,
rikdom og fram for alt vilje." Han appellerte til alle, særlig arbeidere og
95 fabrikkere, jordbrukets og industriens menn å samarbeide og - sette alle krefter
inn for å framskynde produksjonen av krigsmateriell, handelsskip, krigsskip, fly
og mat. Det hastet. Den kunne ikke nå toppen før i 1942. Men ved det nye
lovforslag ville Regjeringen få myndighet til å avgjøre hva der skal sendes til
England av hele krigsproduksjonen og dermed i høyeste grad øke hjelpen nå i
100 den kritiske tid. Situasjonen var farlig, men Roosevelt hevdet med styrke på
grunnlag av de siste og førstehånds rapporter at aksemaktene ikke ville vinne. Jeg
vet at Roosevelt er optimistisk og nylig har sagt, at hvis Storbritannia bare
holder ut, vil krigen være over før noen tror. Han tror at England vinner og er
derfor ivrig for å få sitt lovforslag igjennom så hurtig som mulig.

105

Den nye verden vi alle kjemper for, må bygges på fire store menneskelige
friheter: Ytringsfrihet, religionsfrihet, frihet for nød, dvs. økonomisk solidaritet,

110 og frihet for frykt, hvilket betyr en verdensnedrusting, så at aldri mer en nasjon
kan overfalle en annen. Dette er ikke tusenårsriket. Vi kan nå det i vår
generasjon, bare vi holder ut til seieren.

Det gjelder derfor for dere hjemme å være rolige, ikke være for optimistiske eller
pessimistiske, men vente tålmodig til avgjørelsens time slår. Hold bare ut:
115 Amerika kommer med all sin kraft.

Kilde

Til Norge - Taler og artikler gjennom krigsårene 1939-1945. Oslo, 1946, s.52-55.

120 **Emner**

Forsvarspolitik, Frihet, Krig, Radiotale, Utenrikspolitikk

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/amerika-kommer>

125

130

135

140

145